

HET DIDAKTISCHE WERKVORMENBOEK. Variatie en differentiatie in de praktijk; door *Piet Hoogeveen* en *Jos Winkels*. Dekker & V.d. Vegt, Nijmegen, 1982. 256 blz.

Didaktische werkvormen: iedereen die betrokken is bij onderwijs (zowel leerlingen als docenten!) heeft ermee te maken. Er is al veel literatuur over, maar toch blijkt het in de praktijk niet zo gemakkelijk te zijn de juiste werkvormen te kiezen en te hanteren. Vandaar dat de auteurs (beiden werkzaam als docenten onderwijskunde aan de lerarenopleiding in Nijmegen en Tilburg) met dit boek een overzichtswerk willen aanbieden van zoveel mogelijk didaktische werkvormen, om tegemoet te komen aan geuite behoeften en wensen, en anderzijds onderwijsontwikkelingen mede te willen stimuleren. Het boek bestaat uit twee delen. Het eerste deel geeft theoretische achtergrondinformatie in verband met didaktische werkvormen. Aan de orde komen de omschrijving van een didaktische werkvorm, de relatie tussen didaktische werkvormen en pedagogisch resp. didaktisch handelen, de effectiviteit en bruikbaarheid van didaktische werkvormen. Op het einde van dit eerste deel wordt aangegeven welke inventarisatiemogelijkheden zijn gehanteerd en hoe de didaktische werkvormen in deel twee zijn geklassificeerd.

In deel twee passeren dan vijf hoofdgroepen van didaktische werkvormen de revue: instructie-, interactie-, opdrachts-, samenwerkings- en spelvormen. Ongeveer 150 werkvormen worden hierin beschreven op grond van een aantal criteria: groepsgrootte, tijdsduur, leerkrachtijd, hulpmiddelen, uitvoering, leerlingenactiviteit, sterke en zwakke kanten. Het boek wordt afgesloten met een literatuurlijst en een alfabetisch overzicht van alle beschreven werkvormen, waarin tevens wordt aangegeven voor welke fase van het onderwijsleerproces de werkvorm geschikt is en of de werkvorm al dan niet rekening houdt met twee belangrijke verschillen tussen leerlingen: leertype en leerstijl.

Het boek is niet alleen bedoeld voor leerkrachten in VO, HBO en de hoogste klassen van het BaO, maar ook voor medewerkers van schooladviesdiensten, docenten onderwijskunde en pedagogiek, en medewerkers binnen het vormingswerk. Het lijkt me, dat dit boek uitstekende diensten aan katecheten kan bewijzen (naast het overigens bekende en binnenkort in zeven deeltjes te verschijnen didaktisch werkvormenboek van de VKD). Met name de interactie- en samenwerkingsvormen verdienen bijzondere aandacht.

Jan Simons